

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน คีษานีเทศก์ และ
นักเรียน ที่มีต่อครูสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร บทความ และงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและบุคลิกลักษณะของครูสังคมศึกษา ทั้งที่เป็นภาษาไทย และ
ภาษาต่างประเทศ มาสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ด้าน คือ

1.1 บทบาทในการสอนของครูสังคมศึกษา

1.2 บทบาทที่นอกเหนือจากการสอนของครูสังคมศึกษา

1.3 บุคลิกลักษณะของครูสังคมศึกษา

2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ชุด คือ

2.1 ชุดที่ 1 สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน และคีษานีเทศก์
แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ
จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาท การปฏิบัติหน้าที่ความบทบาทและบุคลิ
ลักษณะของครูสังคมศึกษา เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 77 ข้อ และ
แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ให้ผู้ตอบ ตอบตามความคาดหวัง และตามสภาพที่เป็นจริง

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 3 ข้อ

2.2 ชุดที่ 2 สำหรับเก็บข้อมูลจากนักเรียน แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ
จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาท การปฏิบัติตามบทบาท และบุคลิก
ลักษณะของครูสังคมศึกษา เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 66 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ตอบ เป็นคำถามแบบ
ปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

3. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามชุดที่ 1 ไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน
วัดราชพิพิธ โรงเรียนสตรีวิทยา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 10 คน และนำแบบ
สอบถามชุดที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดราชพิพิธ จำนวน 30 คน แล้ว
นำข้อคิดที่ได้จากการทดลอง มาปรับปรุงแบบสอบถามให้ดีขึ้น โดยแก้ไขสำนวนภาษา
ใหม่มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มเติมแบบสอบถามบางข้อให้ครอบคลุมเนื้อหา
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประชากรและการเลือกตัวอย่างประชากร

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร ได้แก่ บุคคลดังต่อไปนี้
  - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน / อาจารย์ใหญ่
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ / ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา
  - 1.2 ศึกษานิเทศก์ภาควิชาสังคมศึกษา ที่ประจำอยู่ในกรุงเทพมหานคร
และประจำเขตการศึกษา 12 เขต เป็นประชากรในการวิจัย
  - 1.3 นักเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. สุ่มตัวอย่างประชากรจากกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษาทั้ง 12 เขต
โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้คือ
  - 2.1 สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล
ในกรุงเทพมหานคร มาเป็นจำนวนร้อยละ 10 โดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดา ได้โรงเรียน
จำนวน 36 โรงเรียน
  - 2.2 สุ่มจังหวัดในแต่ละเขตการศึกษามาเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของ
จำนวนจังหวัดในแต่ละเขตการศึกษา แล้วจึงสุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งโรงเรียนราษฎร์
และโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากรมาเป็นจำนวนร้อยละ 10 ด้วย
วิธีการสุ่มแบบธรรมดา ได้จังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากร 18 จังหวัด และโรงเรียน
ที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 44 โรงเรียน

2.3 ใช้ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นตัวอย่างประชากร และสุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่สุ่มได้ เป็นตัวอย่างประชากร โรงเรียนละ 10 คน รวมเป็นจำนวน 800 คน (รายชื่อจังหวัดและโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร แสดงไว้ในภาคผนวก ก.)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์โดยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน / อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ทั้ง 12 เขต ได้ผลดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 240 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.92
2. ส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์จำนวน 39 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.92
3. ส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียน¹ จำนวน 800 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 675 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ เพื่อนำไปใช้ในการแปลผล โดยกำหนดการหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลจากคำถามแบบเลือกตอบ นำมาหาค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบ
  2. ข้อมูลจากคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า นำมาหาค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร ดังนี้
- 2.1 การคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ¹

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, (พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522) หน้า 40.

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N = จำนวนผู้ตอบ

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว ผู้วิจัยได้นำคะแนนดังกล่าวมาคิดน้ำหนักของคะแนนและกำหนดค่าเฉลี่ยของความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงดังนี้

4.51 - 5.00	คิดเป็นค่า	คาดหวัง / เป็นจริง	มากที่สุด
3.51 - 4.50	คิดเป็นค่า	คาดหวัง / เป็นจริง	มาก
2.51 - 3.50	คิดเป็นค่า	คาดหวัง / เป็นจริง	ปานกลาง
1.51 - 2.50	คิดเป็นค่า	คาดหวัง / เป็นจริง	น้อย
1.00 - 1.50	คิดเป็นค่า	คาดหวัง / เป็นจริง	น้อยที่สุด

2.2 การคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน¹ (Standard Deviation)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

$\sum fx^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนนคูณด้วยความถี่

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนคูณด้วยความถี่

N = จำนวนผู้ตอบ

3. เปรียบเทียบความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อครูสังคมนตรีศึกษากับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของครูสังคมนตรีศึกษา และความคาดหวังของกลุ่มประชากรที่มีต่อครูสังคมนตรีศึกษา ว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยทดสอบค่าที (t - test)

¹ ประคอง วรรณสุต, เรื่องเดียวกัน, หน้า 51

ซึ่งใช้สูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

$\bar{X}_1$ = ค่ามัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ = ค่ามัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มที่ 2

S_1 = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 1

S_2 = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 2

N_1 = จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1

N_2 = จำนวนประชากรกลุ่มที่ 2

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง และอภิปรายผลการวิจัย

4. ข้อมูลจากคำถามแบบปลายเปิด นำมาหาค่าความถี่ แล้วสรุปเรียงลำดับความคิดเห็น

---

¹ วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 6
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
2523) หน้า 77.